

Välkommen till Energikicken

Energikrav i byggprocessen

Utveckling av fastighetsföretagande i offentlig sektor

Vad kostar det att inte säkertälla energikraven?

- Hammarby Sjöstad
  - Mål 100 kWh/m²,år
  - Resultat: Sämsta byggnaden 220 kWh/m²,år (medel 140)
- Extra energikostnad 780.000 kr*
  - Lgh på 100 m² i sämsta byggnaden

Bild www.hammarbysjostad.se

*LCC på 50 år, 3% kalkylränta, 4% energiprisutveckling

Varför uppföljning av byggnadstekniska energikrav?

- Lägre driftkostnader
- Bättre inomhusmiljö

Fastighetsföretag är ofta bra på att ställa krav -
men dåliga på att följa upp!

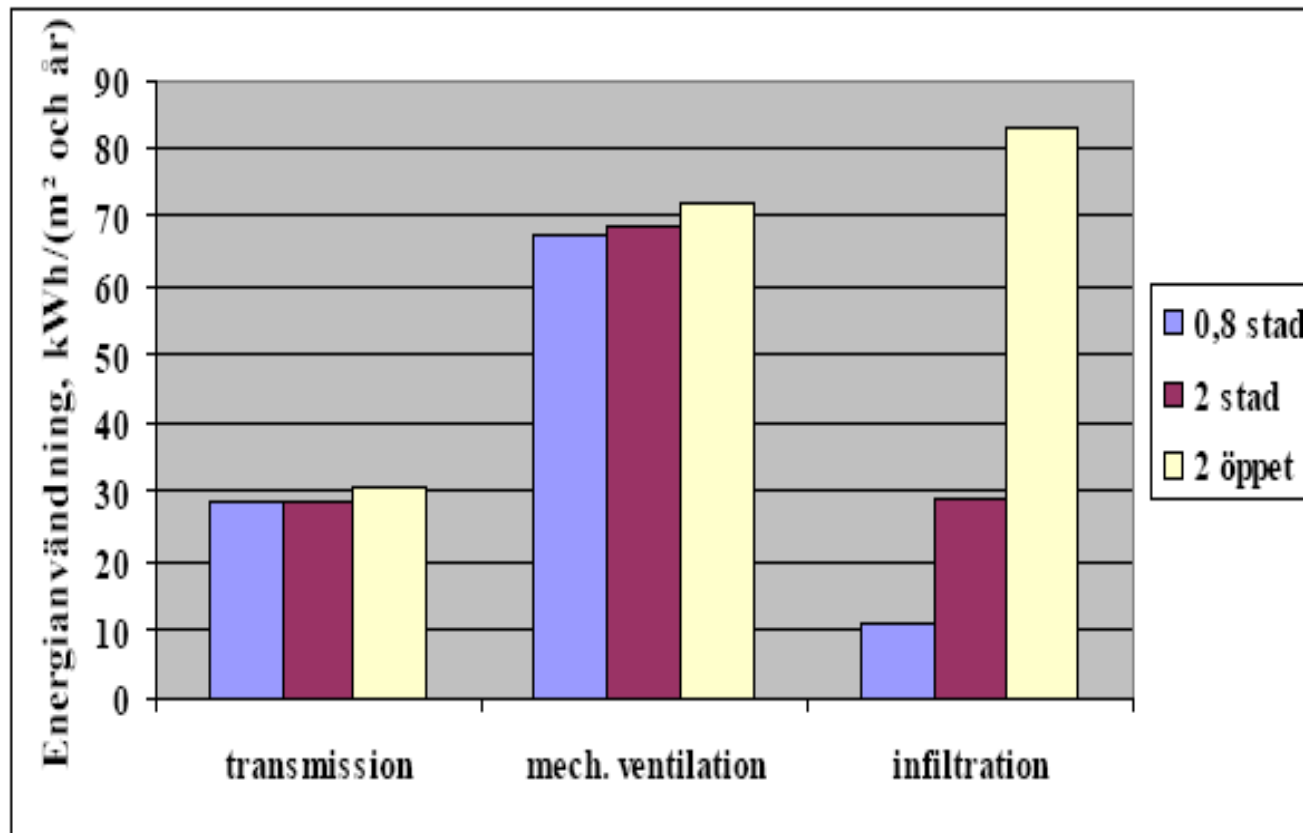
Kritiska moment

- Energiberäkningar
  - Indata avgör resultat
  - Indata ska betraktas som funktionskrav
  - Ha god säkerhetsmarginal (15 - 20 %)
  - Om målet är 100 kWh/m²,år bygg för 85 kWh/m²,år
- Värmeisolering
  - Används typgodkända material
  - Vid platta på mark - ställ krav på yttemperaturer

Kritiska moment forts ...

- Köldbryggor
  - Allt större del av totala värmeförlusterna
- Fukt i byggnader
  - Låt konstruktören kalkylera hur mycket fukt som kommer torkas ut under de två första värmesäsongerna
- Luftläckning
  - Försämrar isoleringens egenskaper
  - Minskar möjligheterna att återvinna värme ur frånluften

Luftläckning för täta och otäta husonader

Figuren visar exempel på energiförluster för flerbostadshus.

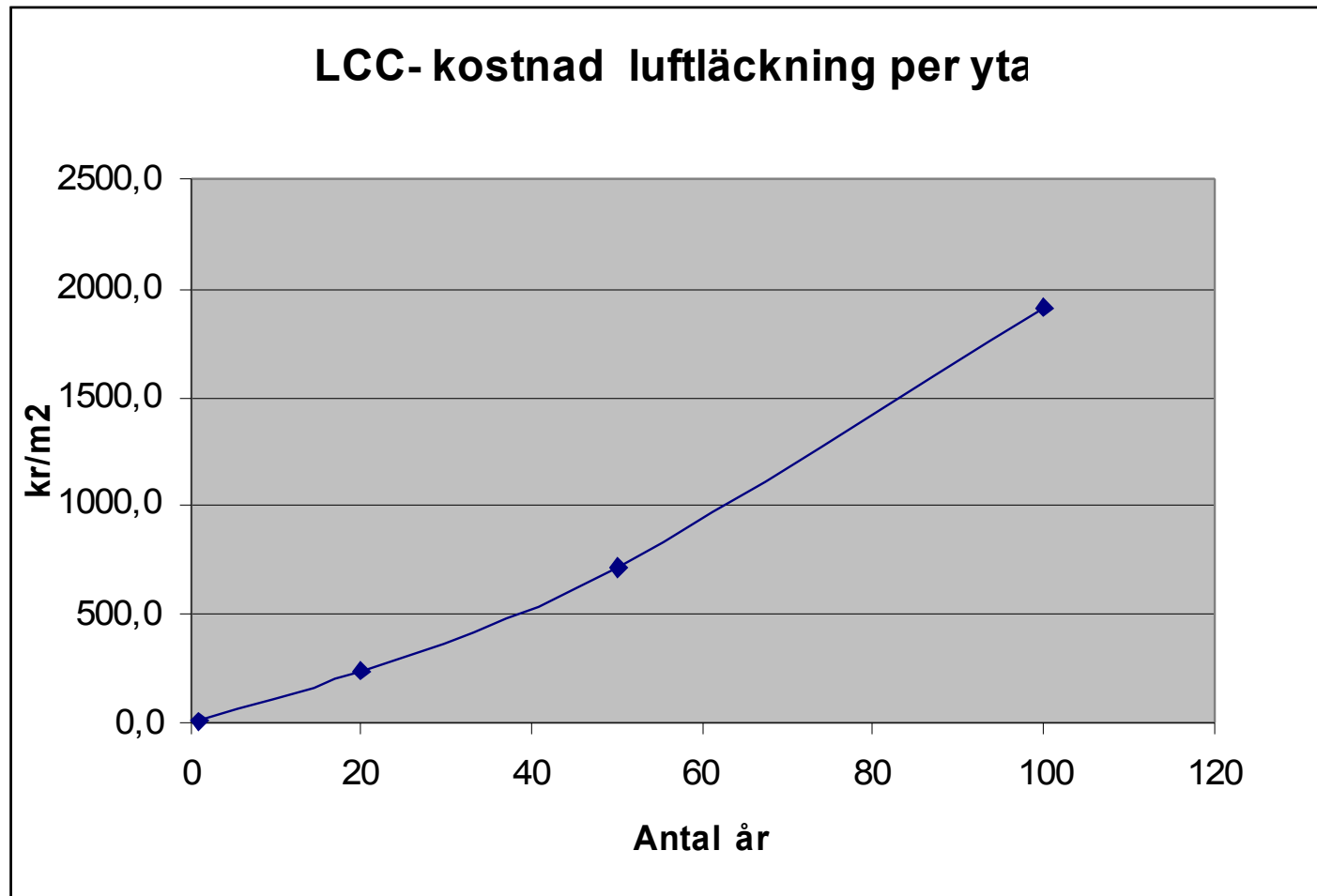
0,8 stad - normenlig täthet (0,8 l/s,m2) i stadsmiljö

2 stad - täthet 2,0 l/s,m2, i stadsmiljö

2 öppet - täthet 2,0 l/s,m2, i öppet landskap

Källa: Lufttäthetsfrågorna i byggprocessen- SP

Kostnader för dålig klimatskärm

Figuren visar exempel på diskonterade kostnader (LCCenergi) för luftläckning genom klimatskärmen motsvarande 0,1 luftomsättning

Kritiska moment forts ...

- Solavskärmning
  - Tänk på g-värdet (andel solvärme som tillförs rummet)
- Mätteknik
  - Program för mätning
  - Onoggrannhet, typ av instrument
- Termiskt klimat
  - Läckage, drag och stora temperaturskillnader kompenseras med högre energianvändning

Räcker inte BBR?

- BBR ställer endast övergripande krav som är svåra att följa upp
- BBR ställer krav, men visar inte hur verifiering av kraven ska gå till
- Delkrav och kontrollpunkter behövs för att nå hela vägen fram

Uppföljning av energikrav

t ex kWh/m²,år

Verifikationsplan

**Energitekni
ska
funktionskr
av**

SFP
Effekt
U-värde
mm

**Beskrivningste
xter
provning/kontr
oll**

Beskriver hur
provning ska gå till i
detalj. Vad ska
mätas oc

**Besiktning
plan**

När ska olika
delar besiktigas?
Använder resultat
av provningarna.
Slutbesiktning
med undantag

**Slutbesiktning med
undantag**

Vissa driftfall besiktigas senare

Vem gör vad?

Verifikationsplan

Energitekniska
funktionskrav

Byggherre,
projektledare, projektör

Beskrivningstexter
provning/kontroll

Projektör, projektledare

Besiktningssplan

Besiktningssman

Energitekniska funktionskrav

underlag till reviderade energiberäkningar

Beskrivning	Enhet	Energi beräkning System	Energi beräkning Bygg	Energi beräkning Relation
BYGGNAD				
• Luftläckning omslutande area vid 50 Pa	l/s/m ²	0,32*	0,34**	0,41***
• Köldbryggor	W/°C			
• U-värden byggnadsdelar	W/°C,m ²			
• $\Sigma U \cdot A$, Klimatskal	kW/°C			
• G-värde på glas/markis/solskydd	Procent (%)			

Uppdaterade energiberäkningar

Övergripande
energikrav
kWh/m²,år

Energiberäkning 1
(Systemhandling)

Verifikationsplan

Energitekniska
funktionskrav

Energiberäkning 2

Beskrivningstexter
provning/kontroll

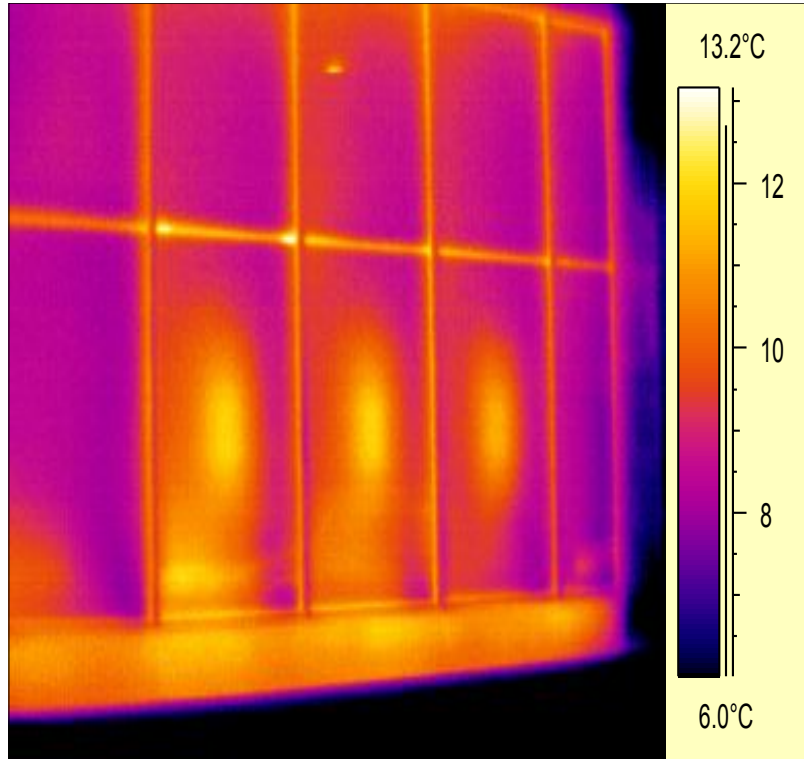
Besiktningssplan

Energiberäkning 3

Exempel energitekniska funktionskrav

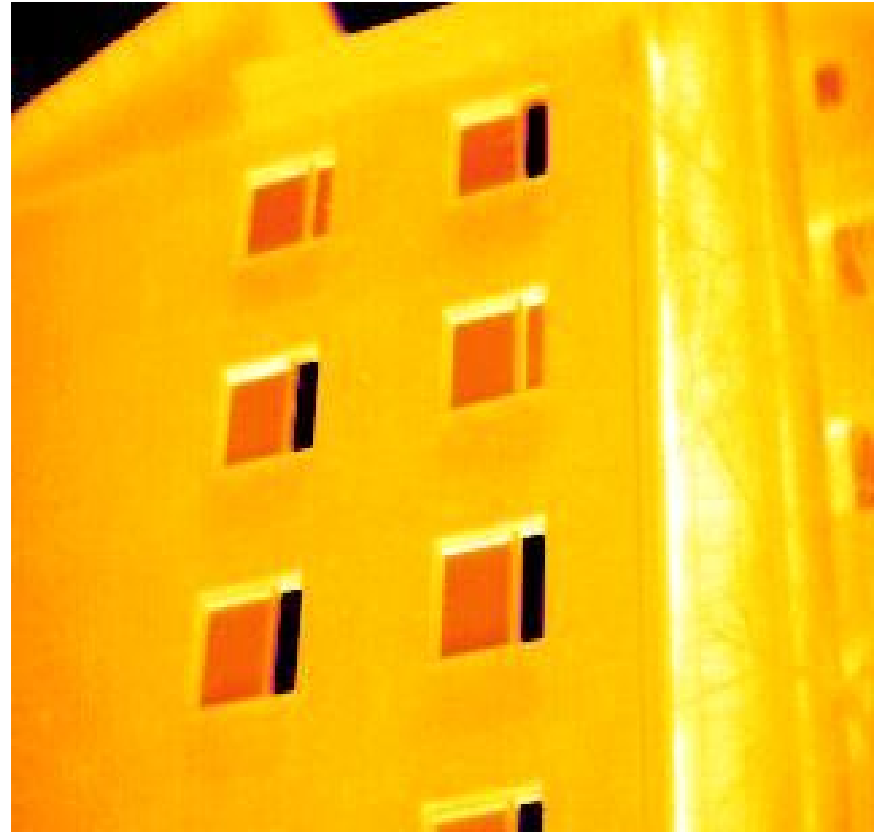
Funktion	Krav	Enhet	Provning och kontroll	Kommentar
<i>Klimatskärm</i>				
Dim. värmeeffekt trans+läckage	<25	W/m ²	Redovisat beräkningsunderlag	Utdata från energiberäkning exkl. ventilation
U_m-värde- totalt	<0,5	W/m ² K	Inklusive köldbryggor	Indata till energiberäkning
U-värde- Byggnadsdelar			Kontroll på plats enligt besiktning-plan baserat på materialdata för respektive konstruktionsdel	Indata till energiberäkning
Fönster ink.karm	<1,1	W/m ² K		
Yttervägg	<0,15			
Glasfasadsystem	<1,0			
Yttertak	<0,1			
Golv	<0,15			
Köldbryggor	U-värde-	W/K	Särredovisas som indata till energiberäkning	Underlag för beräkning av U _m -värde och indata till energiberäkning
Totalt=ψ*I	Totalt			
Vert. ytter/inner vägghörn		W/mK		
Solavskärmning Σg- värde	<35	%	g-värden på glas och solskydd samt skydd av konstruktion och skuggning fastställs vid besiktning på plats	g-värde =andel solvärme som tillförs rummet.
Luftläckning	<0,5	l/s,m ²	Kontrolleras med tryckmätning och termografering. SS-EN 13829	

Mätningar för uppföljning

Bilderna visar att argon har läckt ut ur tre isolerglas (Källa: Flir)

Varnande exempel

Figuren visar felaktigt monterade energiglas upptäckt med hjälp av termografering. (FLIR Foto: Anders Hesselgren)

Sammanfattningsvis ..

- Ta fram energitekniska funktionskrav (ej bara kWh/m²,år)
- Gör en verifikationsplan med detaljer om hur uppföljningen ska gå till
- Beställaren bestämmer!

Tack för
att ni har
lyssnat!